

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

БРОЈ 10. П. Д.

МАЛЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ЗА СВАКОГА

ПИСМА И РУКОПИСИ ШАЉУ СЕ ВЛАСНИКУ
„МАЛИХ НОВИНА“
Топличин венац бр. 17., на горњем спрату.
Претплата се прима код овију пошта у Србији

ЦЕНА ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

за годину	30 динара
за по године	15 динара
за 3 месеца	9 динара

Претплата из унутр. положе се само код пошта

За Београд нема претплате — Лист се продаје на број

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА

На првој страни од петит. реда 20 пр. дин.
а на четвртој од петит реда 10 пр. дин.
ПРИПОСЛАНО стаје 50 пр. д. од петит реда

LE PETIT JOURNAL

KLEINE ZEITUNG

Оглави јевтине, по потреби и са олинама.

За свако оглашење плаћа се држ. таксе 20 пр. д.

ВЕЋИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДБИ

5% ДРЖАВНИ ЗАЈАМ ОД 26,666.500 ДИН.

Јавља се уписницима обавезница 5% државног зајма од 26,666.500 дин. да је по свршеном упису учињен овакав распоред уписаних обавезница:

Ко је уписао једну и две обавезнице тај добија потпун број, за уписане три добија се две, за уписане четири добија се три, за уписаних пет добија се четири обавезнице; за уписаних шест до двадесет и пет комада добија се пет обавезница а које уписао преко двадесет и пет обавезница, тај добија 20% од уписаног броја.

Позивају се они, који су се на овај зајам код Народне Банке уписали, да од 19. до 24. ов. м. положе каси банчиној на име друге уплате 150 дин. по свакој обавезници. —

Разуме се по себи да ће се свакоме урачунати у другу уплату онолико, колико му је услед редукције од прве уплате преостало.

У Београду, 19. Марта 1890.

Управа

Бр. 2479

Народне Банке.

250, 1—3

Препоручујемо велики избор СУНЦОВРАНА

свилених женских у свима модерним бојама и разним наквоћама.

Терзибашић и Ђорђевић
БЕОГРАД

248, 1—10

4 и 5 динара

Шешири „Ајфелова кула“ познати са своје добре каквоће и трајашности, а у најновијим фасонима и бојама

Као и

најфинији тврди и мекани шешири, између којих и од чувене фабрике

P. & S. HAVIG

добила је у изванредно великом и лепом избору галантериска трговина

КОСТЕ НИКОЛИЋА

214

6—10

ИМА ЗА ИЗДАВАЊЕ преко 2000 форинти у аустриским банкама. Упитати за услове Светислава Ј. Станојевића адвоката, господска улица бр. 25.

241

2—5

НАРОДНА БАНКА
преселила се у своју нову зграду

Да се не заборави

1. Г. Сава Грујић још није одговорио шта је у ствари с г. Минчовићевом изјавом, да се види ко говори неистину, да ли наше „Срп. Новине“, које су донеле познату изјаву, или бугарски протест, који тврди да је та изјава неистинита.

2. Г. Коста Тушановић још није одговорио какви га то прешни послови тако често зивкају у радионицу познатог Шлосера, куда одлази тако пред ноћ, „све по ладу да га не познаду“!

3. Г. Сава Грујић још није одговорио је ли прибављено задовољење за повреду српског државног земљишта приликом Вишњичког догађаја и да ли је израђено да Аустроугарска да накнаду породици убијеног српског грађанина, које је на правди погинуо од аустроугарских жандарма на српској земљи.

4. Балачку војводи још није дошло оно његово „доцније“, када је обећао прећи на „саму ствар“, односно афере с бугарским заступником.

5. Влада још није одговорила да ли је истина да су и г.г. Ђаја и Душманић без потребних квалификација за државне саветнике, да је и влада и скупштина то знала па их је ипак бирала за оно, за шта нису.

6. Г. Димитрије Бурић, војни министар, још није одговорио, је ли истина по много скупу цену откупио од кукуречке компаније испод руке и без лицитације неколико хиљада колица, противно јасном и изречном законском наређењу.

Прошла влада

уставност и лична безбедност Друга жива рана, коју је радикална влада затекла на државном телу нашем, била је: првонаслеђена, стара навика да се уставна наређења олако обилазе и газе; друго оскудица личне и имаовне безбедности.

Прошлост нам је била оставила страшно наслеђе. Злоје било големо. Али у тољко је било веће народно поуздање у нову

бујну, неуморну и младу радикалну снагу.

Јес, големо, големо је било то уздање!

Греше сви који тврде да је радикална стража „шареним програмом“, „бесомучним агитацијама“, „дамбаслуком“ и „варањем простодушна света“ стекла огроман утицај који има на народ и повукла за собом народне масе. Било је и тога, али то је само љуска. Није то подигло радикализам и начинило га снагом. Оваке друштвене појаве имају увек своје дубље и стварније узроке. Српски сељак није тако глуп, ни тако простодушан да га ко може годинама вући за нос, особито у стварима где се то тиче његова кесе. Па кад се тај свет ипак годинама бори, страда, плаћа глобе, иде у хапсу и три стотине других незгода само да обори и уклони једно стање, онда то стање доиста мора бити и тешко и несносно.

Јес, наше друштво било је болесно. Бол је осећала цела земља. Радикална странка истакла се као лекар који јамчи да ће излечити болесника, само дајте маха и слободе лекару, да он наређује шта и како треба.

Сведок чатавог низа уставних повреда, очигледац најгрубљих извргавања закона, свакидашњи предмет полицијских потрзања и самовоље, страдалник који сам на себи најбоље осећа како му није истински обезбеђено ни једно једино од оних права о којима се у уставу вел да их ужива сваки Србин — српски народ прегрео је био свом снагом да једном раскрети с тим опакиим стањем, да раскрети милом или силом; леним и жиријним путем ако се може; силом и буном — ако се мора.

Болнику је била досадила болест; измучен болом, измучен мрцварењем ранијих лекара који су му певештим лечењем још горе позлеђивали рану — он се најпоследешно да се преда на милост и немилост младоме хирургу — радикализму — па нека сече, пече, тестира, боде — нека ради шта зна, само нека спасава једном од несносна бола.

Тако је у главноме било душевно стање народно, које је подигло радикализам а дало му моћи да постане пресудна снага у земљи, те му најпоследешно предало у руке и целу управу земаљску.

Намучен у прошлости, народ је положио сву своју наду на будућност! Он се поуздао у радикализам. Поверовао је да ће млада, свежа и снажна радикална влада с оном енергијом и самопоуздањем, које и дољкује младости, јуначки ударити секиром у сам корен зла, да ће у младичком полету једним једним снажним напором ишчупати Србију из трулога моралног глиба, у коме се давила и изнета је у светле и свете висине *чисте уставности, неумитне законитости и поуздане, снажно заштићене личне и имаовне безбедности.*

Радикали! руку на срце, па реците ми сами, да ли сте одговорили овим оправдајим надама, и да ли сте задовољили ова родољубива очекивања и радикалне странке и целог народа?

Не! — Ми непристрасне судије морамо изговорити ову страшну реч!

Али ни то није све! Радикална влада не само што није покушала да залечи наше старе ране неуставности и насиља, но је новим ударцима отворила нове ране на телу нашег новог устава.

Лична безбедност, слобода збора и удружења, пуна слобода јавне речи — то су биле заветне жеље и тежње радикалне странке; то су била пр-

ва почетна света и златна писмена у програму радикалном.

И у првим данима радикалне владе, у првим меденим месецима радикалне нове уставности десили су се страшна, крвава и стидна догађаја од 14 и 15 Маја, догађаја где су, као стока, камењем премлаћивали српски грађани, који су, на веру у нову истинску уставност, дошли у Београд да већају о својим партијским стварима.

Нас за цело не боле срце за појединим личностима напредњачким, које и не познајемо лично, нити имамо икаквог разлога да их лично жалимо.

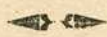
Али ми жалимо *сам принцип уставности*, жалимо оно *свето и узвишено начело*, које је у тој прилици била дужна да очува и спасе радикална влада. Оне мангупске камењаре вису погађале напредњаке, оне су падале на *начело уставности*, падале су на *слободу уставом ујемчене* падале су на *образ српског радикализма.*

14 и 15 мај потврдило су да је *нови устав онако исто „мртво писмо“ као што је био и стари устав.*

14 и 15 мај 1889 год. дали су жалосну и страдану сведојбу, да под новим уставом и под новом радикалном владом српски грађани, без суда и пута могу *главом плаћати...* — *своју веру да је оно истина што у новом уставу стоји написано.*

Новим је уставом обезбеђена и зајемчена с обода збора и јавне речи. Стотинама срп. грађана поверовали су томе, и ту своју веру платили после разбијеним главама и испребијаним удовима — Ужасно! Радикали! сто година да живимо — ова љага не може се сирати с младе уставности српске, коју си ти, прва радикална влада, у самом почетку крвљу попрескала.

(Наставиће се)

Глас Тјеров

у одбрану добре војске

(Наставак)

Не, господо, нижи чиновници увек добијани и увек ће се само моћи добијати из школе која се касарном зове, и — **само из ње!** („Тако је.“) Сад, ако би се, доцније, међу њима нашло људи који би достојни били и вишег положаја, за такве, господо, постоји нарочита школа где ће они моћи научити и оно што су љубимци среће пре њих већ научили у академијама једнога Сен-Сира, Меца ил' Сомира — а то ће рећи — све оно што официра прави правим, јер образованим, јер интелигентним, старешином. Дакле, хтео сам да кажем, као главно да утврдим то: да се нижи чиновници стварају и теку само у фронту; а никако, осим у уображењу, по школама и академијама. И, кад' тако стоји са спремом нижих чиновца, онда како ли мора стајати са спремом проста војника? Поштовани Ђенерал Трошиј рече ту пре неки дан: „да је војник *војник* тек после три године — службе под заставом; али, да и таквом савршеном војнику треба још да буде дотеран, да буде дресиран!“ И ја тако мислим! и питам само Ђенерала Трошија: где ћемо ми

(после касарне) ми тога војника дотеривати, *дресирати*? Да л' у лицејима, — у гимназијама? Ако хоће и у средњим школама, доиста, али само — за један веома мајусни део овога народа. Ја се и *сам сећам* те највеће среће и радости Ђачке, када је, после којекких сувонарних рачуница и математика, улазио професор да нам јави: „да ћемо сад ићи на „зекцир!“ Али шта ћемо са сељаком? *где* ћемо *њега*, да „дресирамо?“ Хоћемо ли га послати у *депо*? — на неких петнајест, двадесет или тридесет миља далеко од његова села? И ако хоћемо, онда молим вас — на колики рок? Рећи ћете на пет на четири, а најмање, на три месеца. Па зар то није за њега оно исто што и нова година војне службе? Ви сте га отргли од посла кренули с места, у извесно време или баш и у невреме, одвојили тако, да сте га пореметили за целу годину, и слободно рачунајте, као да сте му целу годину узели. Молим вас, дакле, господо, немојте говорити да хоћете „само три године“ кад ево — видите да хоћете — све четири! (Смех) Ну, да идемо даље. Ви тврдите да је три године доста да се истине добар војник. Прва година, велите, прође рекрут у долажењу себи, а и у добијању по који пут „части“, које за овог будућег јунака нису баш најпријатније! (Смех) Та мука није баш тако општа, па ни тако дуга, као што се говори, али, да се прост човек може аклиматовати, треба му година дана. И треба! А шта је с другом? Друге, велите, рекрут је дошао себи и — стаје на снагу! А треће? Он је (велите) и срећан! Зло само, што чим почне да ужива то мало среће ви га — шаљете к у ђ и ! (Смех). Молим вас, а кад ће да буде **кап лар**? (Смех) Ја озбиљно питам. Велите да *човеку* треба једна година да га прође рекрутска несвестица. Па хоћете ли га, те прве године **ванцирати** за кап лара? Ако нећете, е онда га одмах друге године морате накнадити са поднаредништвом? а треће га поздравити и као наредника! То је *ваша* логика Или, ако се ја о вас грешим, онда, молим вас, кажите ми: од куда ћемо да добијемо оне *неопходне* подофицире за нашу војску? Питање је најозбиљније, као што је горуће, јер нам је маса тих људи, тих храбрих војника, пала и пропала у последњем рату, и ту празнину ваља сад попунити. Како? Нека вам одговоре они извештаји наших пуковара и команданата које сам и ја, поред честита нам министра војена, мао, част да читам. Ја ћу се овде позвати само на једног од наших најдуховитијих, као и најхрабријих, Ђенерала корпусних,

који ми једном — о року војне не службе говорехи — рече пола у шали, више у истини, ово: „Да! и ја велим, да добар трогодишњи рок службе може дати и ниже чиновце; али само, кад сте нам их већ дали те три године, онда молим вас дајте нам их још за две — да их се од милине нагледамо.“ (Смех и одобравање). Доиста, ако је и у којој шали каква велика збиља, и дубока истина, исказана, у овој је то потпуно постигнуто. Дакле, треба труда, али треба и времена, проста времена, да се роди и у свој лепоти и красоти својој покаже онај дивни појав који се **војничким духом** зове. То ни где није било за дан, то се ни где није створило за годину. Закон је стар и древан као што је овај бели свет: да *средност једне војске стоји у сразмери са службом под заставом!* као и да, поред времена, треба нешто што, овет само време, може да даде, а то је оно драгоцено другарство, оно побратимство и братство војничко!

Господо, у овом је дому пало до сада многих лепих и сјајних беседа, и о тако, дневном реду, страним предметима као што је философија и религија. Дозволите онда и мени да, у тој светлости, науке и вере, проговорим коју о једној животној црти људске природе — да сиђем с вама мало и у дубине душе човечије!... Шта је, дакле, права одлика, права карактеристика, оног божјег створа који се *човеком* зове?

То је, господо, онај његов дар, она његова моћ: да се учи и научи — свему и свачему! Кад се роди, шта је човек? То је најслабије и најнеспремније створење под небом — велим — и најслабије и најнесвесније — јер се друге животиње учене рађају — јер се, на пример, учела и дабар рађају живи архитекти! И тај човек, господо, — који ништа не зна, ни о себи ни о свету, када на свет дође, — позван је све да зна, свему да научи. Јест, господо, онај исти човек који, кад се роди не зна ни гди је недро мајчино, не уме сам да нађе ни ону сису која га и доји и најаја — тај исти човек биће временом и један Њутон, Декарт или Кеплер! Он ће знати, и то не само да ова земља на којој ми живимо није васијона него, да је тек једно зрно у песку њеноме! Он ће знати, он ће открити, чак и законе који, бесковачношћу која га окружава, неумитно владају, који и небесним телима путове одређују, и то тако математично одређују, да ће их он, вековима доцније, на истој стази и истој тачци наћи! Узвишене речи бесмртна Лапласа овде да применим, тај исти човек. — који на рођењу ништа не зна ни о себи ни о свету — биће у стању

Мали Гласник

(За овака кратка саопштења плаћа се само 50 п. дин. за један мут).

ВРЕДНА, лака поуздана момка потребује ово уредништво. Прва плата 60 динара месечно. Момак полаже кауцију од 50 динара
12 2—5

Вешта коректора, доброг знања српског језика потребује ово уредништво.
13, 2—3

КЕР под бр. 2491 од 12 ов. месеца на храни је код Мајапла берберина испод вел. басемака.
14 2—3

ПРЕПОРУЧУЈЕМ моје велико стовариште гвожђарске стварице и кујнеског посуђа
Светозар Јанковић
у кући Ристе Миленковића.
10 2—6

ЈЕДНА госпођица, нуди се да предаје немачки. Јавити се уредништву.
11, 2—3

ЖЕНСКА фина марама, с монограмом, нађена на Калмегдану, обратити се књижевници г. А. Пурића.
16

ДАМА, седећи у недељу у гостионици за чашом пива, несретним случајем изгубила је драгоцену кесу с крилом од скупа миша, парчетом омана и другим важним стварима. Обратити се писмом администрацији листа, или директно келнеру.
17

Огласи

Благодарност.

Пријатељима и познаницима, који ми, приликом смрти мога милостивог сина **Гослава** лично или писмено изјавише своје учешће, као и онима, који су били присутни погребу: изјављујем своју најдубљу захвалност. Не мање нека је хвала и „Београдском певачком друштву“ на пријатељском суделовању у голомој жалости мојој.

Петар Димић учитељ,
почасни члан дружине Станковић.
254 1—1

Изванредан избор најновијих

ЖЕНСКИХ ШЕШИРА
и
СУНЦОБРАНА

ИЗ БЕЧА И ПАРИЗА
добила је
машинска трговина

К. ДИМИТРИЈЕВИЋА
кнез Мих. ул. број 13.

252 1—3

Нашу кућу

од тврдог материјала у скадарској улици бр. 17. продајемо. А издајемо и станове под кирију. Обратити се Волфери и Голдштајну трговачкој пијаци.

204 6—10

Продају се из слободне руке две куће са два дућана (који се могу употребити за бакалницу или касарницу) три квартира, подрумом и чистом пијаћом водом.

Ово имаће находи се на **Енглезовцу** у близини куће **Чеде Мијатовића**.

Дуг, који се на овом имању налази, може се пренети на купца, а и за доплату може продавац причекати.

Упитати у уредништву овога листа.
255, 1—3

Тражим предузимача који би хтео, да подигне кућу на мом плацу на одплату, у колко неби ја одмах новац положио, јавити се кафецији у кафани „Славине.“
256, 1—3

Великошколац

тражи кондицију било из основне школе или гимназије. За успех гарантује. Услови повољни. Обратити се уредништву.
249, 2—3

НА ПРОДАЈУ кућевни и **кафански** разноврсни намештај из слободне руке продаје се у Хотелу Српске круне.

246 2—5 **Р. Некам.**

Јевтино и добро.

У кафани код Црногорца на варош капији може се добити добра црна и бела вина изван кафе по 40 пара динарски литар. На више јевтиније.

Сима Милојковић
245 2—13 кафеција.

Продаја камења

Друштво Св. Саве продаје до 60 куб. хвати ташмајанског камења, који је претекао од зидања Светосавског Дома. Камен се налази у Ташмајдану и на плацу бив. шалитране. За цену упитати

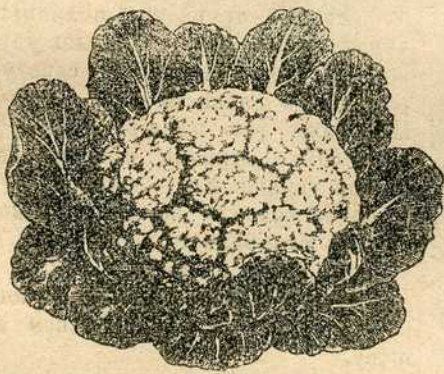
Друштво Св. Саве
(у Митрополији)
240 2—3

под кирију и распродаја пића

Кафану моју новоиздану код „Тигра“ у палилули у близини официрске кафане издајем од 1. маја под кирију. Са целим кафанским једиком, са становима и без. Стана има 2 са по 3 собе и кујном два стаја са по 2 собе, кујном и фораузом и са засебним перпонцама, један засебан стан у ком ја седим који има 5 соба салу и форауз, у авлији кујна, перивоца, соба за млађе и купатило.

Разна вина црна неговинска стара од 1875-6 год. добро однеговано имам већу количину, распродајем јевтином ценом, нарочито препоручујем кафецијама коме потребује, јер је вино врло добро и за флаше.

Продајем виноград од 8 мотика на лепом месту више **Стевановића** мејане. Засађен је с благородним воћем и три плаца у седишту близу кафане **Чубуре** продајем.
Јанаћ М. Јанковић
кафеција.
235, 3—10

Прва српска семенарница **Тодора Мраовића у Београду** (Вар.-Капија)

препоручује семење од купуса, кеља, патлиџана, краставаца, першуна, пастинака, целера, грашка, пасуља и осталог

ПОВРЋА и ЦВЕЋА

Нарочито препоручује нашим пољопривредницима: **семење од лука, сточне репе, детелине луцерке** са гаранцијом да је чиста од вишне косице и осталих пољских усева, трговачких биљака и кромпира најранијих.

Илустровани ценовник шаље свакоме на захтев бесплатно.
192 3—3

кнез Михајла ул. бр. 9.

Роза Штерн

Поручивање на унутрашњости извршујем логотом
Поручивање на унутрашњости извршујем логотом
Поручивање на унутрашњости извршујем логотом

Цене су изванредно јевтине!

Узавладајући свет са својим великим и малим савама, кнез Михајла ул. бр. 9. Узавладајући свет са својим великим и малим савама, кнез Михајла ул. бр. 9. Узавладајући свет са својим великим и малим савама, кнез Михајла ул. бр. 9.

!! Читајте госпође и госпођице !!

210 6—12

КАФАНА

ЗЕЛЕНИ ВЕНАЦ

са великим новим салонам са финим намештајем са баштом за летње уживање испред салона. У истој баштеној оградни постоји ново парно купатило, подрум и леденица пуна са ледом. Све ово издајем под закуп од идућег Бурђев-дана које вољан узети са купатилом или без купатила све се ово може заузети и одма пошто има сав једик. —

У Смедереву, 20. Марта 1890 год.

Обрад Ђукић
кафеција.

251 1—5

Краљевско-српски државни Лозови монопола дувана

са најглавнијим згодитком од
динара 300.000
могу се по дин. 13.40 купити код

Коена и Леви
мењача новаца
Београд кн. Мих. ул. бр. 13.

239 2—10

Нашој милој

Цаји -- Јелисавети

даваћемо четрдесето-дневни-спомен у суботу 24 марта т. г. у 8 часова пре подне у цркви вазнесенској.

Молимо наше сроднике, пријатеље, комшије и познанике, да изволе присуствовати овом тужном спомени.

Ожаложени:

супруг **Алекса Стевановић** писар суда окр. беогр. мати **Тана** уд. пок **Николе Стојановића** бив. члана апелац. суда и остала родбина.

244 2—3